

Sygn. akt I ACa 1260/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ewa Staniszevska
Sędziowie:	SA Bogdan Wysocki (spr.) SA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga
Protokolant:	st.sekr.sądowy Kinga Kwiatkowska

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2014 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

przeciwko **R. Z.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 27 maja 2014 r., sygn. akt IX GC 295/13

1. oddała apelację;
2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

/-/ M. Mazurkiewicz-Talaga /-/E. Staniszevska /-/B. Wysocki

Sygn. akt I ACa 1260/14

UZASADNIENIE

Powód Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł o wydanie przeciwko **pozwanej R. Z.** nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zobowiązanie jej do zapłaty na rzecz powoda kwoty 304.712,10 zł z ustawowymi odsetkami od dat i kwot wskazanych w pozwie oraz kosztów postępowania sądowego.

08 lutego 2013 r. Sąd Okręgowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, orzekając zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwana złożyła sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżyła go w całości, wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania. Pozwana wniosła również w przypadku niekorzystnego dla niej rozstrzygnięcia o rozłożenie wierzytelności na raty na podstawie art. 320 k.p.c.

Wyrokiem z dnia 27 maja 2013 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu

1. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 304.712,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami:

- **od kwoty 23.425,50 zł od dnia 2 października 2012 do dnia zapłaty,**
- **od kwoty 28.224 zł od dnia 9 października 2012 r. do dnia zapłaty,**
- **od kwoty 11.435,55 zł od dnia 16 października 2012 r. do dnia zapłaty,**
- **od kwoty 26.371,80 zł od dnia 5 listopada 2012 r. do dnia zapłaty,**
- **od kwoty 31.421,25 zł od dnia 12 listopada 2012 r. do dnia zapłaty,**
- **od kwoty 31.421,25 zł od dnia 20 listopada 2012 r. do dnia zapłaty,**
- **od kwoty 31.465,35 zł od dnia 16 listopada 2012 r. do dnia zapłaty,**
- **od kwoty 29.591,10 zł od dnia 11 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty,**
- **od kwoty 1.323 zł od dnia 11 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty,**
- **od kwoty 29.591,10 zł od dnia 18 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty,**
- **od kwoty 30.851,10 zł od dnia 27 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty,**
- **od kwoty 29.591,10 zł od dnia 2 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty,**

2. kosztami postępowania obciążył pozwaną i z tego tytułu zasądził od pozwanej na rzecz powoda 22.453 zł.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i wnioski.

W okresie wrzesień 2012 r. – listopad 2012 r. powód sprzedawał pozwanej R. Z. towar w postaci mąki pszennej typ 750 i typ 500. Z tego tytułu powód wystawił w ciężar pozwanej następujące faktury VAT:

- nr FV (...) z dnia 02 sierpnia 2012 r. z terminem płatności na dzień 01 października 2012r. na kwotę 31.840,20 zł. Towar został wysłany do pozwanej, wystawiono list przewozowy, a odbiór towaru został pokwitowany na fakturze przez pracownika pozwanej,
- nr FV (...) z dnia 09 sierpnia 2012r. z terminem płatności na dzień 08 października 2012 r. na kwotę 28.224,00 zł. Towar został wysłany do pozwanej, wystawiono list przewozowy, a odbiór towaru został pokwitowany na fakturze przez pracownika pozwanej,
- nr FV (...) z dnia 16 sierpnia 2012 r. z terminem płatności na dzień 15 października 2012 r. na kwotę 32.435,55 zł. Towar został wysłany do pozwanej, wystawiono list przewozowy, a odbiór towaru został pokwitowany na fakturze przez pracownika pozwanej,

- nr FV (...) z dnia 05 września 2012 r. z terminem płatności na dzień 04 listopada 2012r. na kwotę 26.371,80 zł; Towar został wysłany do pozwanej, wystawiono list przewozowy, a odbiór towaru został pokwitowany na fakturze przez pracownika pozwanej,
- nr FV (...) z dnia 12 września 2012 r. z terminem płatności na dzień 11 listopada 2012 r. na kwotę 31.421,25 zł. Towar został wysłany do pozwanej, wystawiono list przewozowy, a odbiór towaru został pokwitowany na fakturze przez pracownika pozwanej,
- nr FV (...) z dnia 20 września 2012r. z terminem płatności na dzień 19 listopada 2012r. na kwotę 31.421,25 zł; Towar został wysłany do pozwanej, wystawiono list przewozowy, a odbiór towaru został pokwitowany na fakturze przez pracownika pozwanej,
- nr FV (...) z dnia 26 września 2012 r. z terminem płatności na dzień 25 listopada 2012 r. na kwotę 31.465,35 zł. Towar został wysłany do pozwanej, wystawiono list przewozowy, a odbiór towaru został pokwitowany na fakturze przez pracownika pozwanej,
- nr FV (...) z dnia 11 października 2012r. z terminem płatności na dzień 10 grudnia 2012 r. na kwotę 29.591,10 zł. Towar został wysłany do pozwanej, wystawiono list przewozowy, a odbiór towaru został pokwitowany na fakturze przez pracownika pozwanej,
- nr FV (...) z dnia 11 października 2012 r. z terminem płatności na dzień 10 grudnia 2012r. na kwotę 1.323,00 zł. Towar został wysłany do pozwanej, wystawiono list przewozowy, a odbiór towaru został pokwitowany na fakturze przez pracownika pozwanej,
- nr FV (...) z dnia 25 października 2012 r. z terminem płatności na dzień 24 grudnia 2012 r. na kwotę 30.851,10 zł. Towar został wysłany do pozwanej, wystawiono list przewozowy, a odbiór towaru został pokwitowany na fakturze przez pracownika pozwanej,
- nr FV (...) z dnia 02 listopada 2012r. z terminem płatności na dzień 01 stycznia 2013r. na kwotę 29.591,10 zł. Towar został wysłany do pozwanej, wystawiono list przewozowy, a odbiór towaru został pokwitowany na fakturze przez pracownika pozwanej.

Towar wskazany w fakturach został odebrany przez pozwaną bez zastrzeżeń. Do dnia wniesienia pozwu pozwana uregulowała na rzecz powoda część należności: z faktury VAT nr (...) - kwotę 8.414,70 zł – do zapłaty z tej faktury pozostała kwota 23.425,50 zł; z faktury VAT nr (...) kwotę 21.000 zł – do zapłaty z tej faktury pozostało 11.435,55 zł.

Powód pismem z dnia 09 stycznia 2013 r. wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 304.712,10 zł z tytułu pozostałej należności wynikającej z ww. faktur.

Pozwana nie udzieliła odpowiedzi na powyższe wezwanie ani też nie uregulowała należności. Należność dochodzona pozwem nie była kwestionowana przez pozwaną. Strony nie zawierały porozumienia co do spłaty należności dochodzonej pozwem. Pozwana nie kontaktowała się z powodem ani nie odpowiadała na wezwania do zapłaty, nie przedstawiła propozycji zapłaty.

W ocenie Sądu Okręgowego w świetle dokonanych ustaleń faktycznych powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Zakwestionowanie przez pozwaną istnienia wierzytelności poprzez sformułowanie zarzutu nieudowodnienia powództwa co do zasady oraz co do wysokości, okazało się całkowicie bezzasadne i gołosłowne. Treść stosunku prawnego łączącego strony, w tym wysokość ceny Sąd ustalił na podstawie dokumentów w postaci faktur VAT wystawionych przez powoda, które uwzględniały essentialia negotii umowy sprzedaży, czyli przedmiot sprzedaży, cenę towaru oraz termin zapłaty. Powód udowodnił również, przedstawiając listy przewozowe, że doręczył pozwanej towary wyszczególnione na fakturach, a powyższe twierdzenia nie zostały zanegowane przez stronę przeciwną. W tym

okresie pozwana nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń co do ilości oraz jakości towaru, nie zgłaszała również żadnych uwag co do kwot widniejących na fakturach VAT. Pozwana będąc wzywana do zapłaty należności, nie ustosunkowała się do skierowanego do niej pisma. Swego zarzutu pozwana nie uzasadniła w sprzeciwie, nie przedstawiła też żadnego dowodu na jego poparcie (art. 6 k.c.).

Nie zasługiwały również na uwzględnienie twierdzenia pozwanej dotyczące przedwczesnego skierowania przez powoda sprawy na drogę sądową. Wszystkie należności powoda są wymagalne i powód był uprawniony do wytoczenia powództwa. Za gołosłowne Sąd uznał twierdzenia pozwanej, że pomiędzy stronami toczyły się rozmowy negocjacyjne. Powód kategorycznie zaprzeczył, aby pozwana kontaktowała się z nim w celu polubownego rozwiązania sporu, stanowisko takie potwierdził przesłuchany w charakterze strony prezes zarządu powoda B. B., a sama pozwana na powyższe okoliczności nie przedstawiła żadnego dowodu, nie stawiała się nawet na przesłuchanie.

Skoro powód prawidłowo wykonał swoje zobowiązanie jako sprzedawca, uaktualnił się obowiązek zapłaty ceny po stronie pozwanej jako kupującej z mocy art. 535 k.c. Obowiązek ten pozwana zrealizowała jedynie w części.

W ocenie Sądu w sprawie brak jest szczególnego uzasadnienia dla rozłożenia należności pozwanej na raty (art. 320 k.p.c.). Pozwana nie przedłożyła żadnych dokumentów potwierdzających powyższe okoliczności. Poza tym pomimo prawidłowego wezwania nie stawiała się na rozprawę w dniu 27 maja 2013r. bez usprawiedliwienia swojej nieobecności. W związku z tym Sąd nie miał możliwości zweryfikowania twierdzeń wskazanych przez pozwaną w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Ponadto postępowanie dowodowe wykazało, że pozwana nie wyrażała woli zawarcia porozumienia z powodem dotyczącego spłaty należności, nie kontaktowała się z powodem ani nie reagowała na wezwanie do zapłaty. Nadto, co istotne, powód oczekiwał zapłaty ceny za sprzedany pozwanej towar począwszy od października 2012 r., tymczasem nie tylko należności nie otrzymał, ale dodatkowo zmuszony był wyłożyć środki finansowe na dochodzenie ich przed Sądem. Tym samym Sąd uznał, że wniosek pozwanej o rozłożenie na raty należności zasądzonej w wyroku z jednej strony nie został w żaden sposób uzasadniony i wykazany, a z drugiej strony, mając na uwadze postawę pozwanej zarówno przed jak i w trakcie procesu sądowego, jego uwzględnienie prowadziłoby do nieuzasadnionego pokrzywdzenia powoda. W związku z powyższym, Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania art. 320 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 304.712,10 zł na podstawie art. 535 k.c., wraz z ustawowymi odsetkami od poszczególnych kwot, od dat wymagalności ustalonych na podstawie treści faktur do dat zapłaty, na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od wyroku złożyła pozwana, zaskarżyła go w całości. Pozwana zarzucała rozstrzygnięciu:

- naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 k.p.c. poprzez nieprawidłową ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i nieuprawnione przyjęcie, że brak jest szczególnego uzasadnienia dla rozłożenia należności na raty,
- naruszenie przepisów postępowania tj. art. 320 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy sytuacja materialna pozwanej uzasadniała rozłożenie na raty zasądnego świadczenia,
- naruszenie przepisów postępowania tj. art. 299 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z przesłuchania pozwanej jako strony mimo istnienia niewyjaśnionych, istotnych do sprawy faktów.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, ewentualnie zmianę wyroku poprzez rozłożenie zasądnego na raty na podstawie art. 320 k.p.c. lub uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Powód wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Wyrokiem z dnia 12 lutego 2014 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił apelację pozwanej oraz zasądził od pozwanej na rzecz powoda koszty postępowania apelacyjnego.

Postanowieniem z dnia 14 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie ogłosił upadłość R. Z. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą Piekarnia (...) w M., obejmująca likwidację jej majątku.

Postanowieniem z dnia 26 lutego 2014 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c. zawiesił postępowanie ze skutkiem od dnia 14 stycznia 2014 r., na podstawie art. 174 § 2 zd. 2 k.p.c. uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12 lutego 2014 r., na podstawie art. 174 § 3 zd. 1 k.p.c. wezwał do udziału w sprawie po stronie pozwanej Syndyka Masy Upadłości R. Z..

Postanowieniem z dnia 15 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie umorzył postępowanie upadłościowe R. Z., prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą Piekarnia (...) w M..

Postanowieniem z dnia 4 listopada 2014 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu podjął zawieszony postępowanie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Niezrozumiały jest wniosek apelacji o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w całości w sytuacji, gdy apelująca nie podnosi żadnych zarzutów w zakresie niewykazania zasadności samego roszczenia tj. dostarczenia towaru i braku za niego zapłaty, a tylko co do nierozłożenia zasądzonej wyrokiem należności na raty tj. niezastosowania art. 320 k.p.c.

Tylko dla porządku zatem w całości należy podzielić stanowisko Sądu Okręgowego, zgodnie z którym powódka dokumentami dołączonymi do pozwu oraz do odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty wykazała, że dostarczyła pozwanej towar objęty spornymi fakturami.

Również pozostałe ustalenia faktyczne Sądu I instancji nie budzą wątpliwości i stąd Sąd Apelacyjny przyjmuje je za podstawę własnego rozstrzygnięcia. Ustalenia te poczynione zostały w oparciu o wszechstronne rozważenie całego zebranego w sprawie materiału dowodowego. Ocena mocy i wiarygodności poszczególnych dowodów, przeprowadzona w pisemnym uzasadnieniu wyroku, jest pełna, zgodna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego (art. 233 k.p.c.).

Nie zasługują również na uwzględnienie twierdzenia apelującej, że w sprawie doszło do naruszenia art. 299 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z jej przesłuchania jako strony. Pozwana bowiem pomimo prawidłowego wezwania, bez usprawiedliwienia, nie stawiała się na rozprawę w dniu 27 maja 2013 r., która została wyznaczona w celu przesłuchania stron. Poza tym Sąd Okręgowy pomijając ten dowód miał na uwadze również art. 302 § 1 k.p.c., zgodnie z którym, gdy z przyczyn natury faktycznej lub prawnej przesłuchać można co do okoliczności spornych jedną tylko stronę, sąd oceni, czy mimo to należy przesłuchać tę stronę, czy też dowód ten pominąć w zupełności.

Z kolei, w świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, że roszczenia z pozwu były niewymagalne przez to, że strona powodowa udzieliła pozwanej prolongaty w zapłacie za dostarczony towar. Pozwana swych twierdzeń w tym zakresie nie uprawdopodobniła żadnym dowodem, a z zeznań prezesa zarządu powodowej spółki (...) wynika, że żadnych negocjacji czy uzgodnień w zakresie odroczenia terminu płatności za dostarczony towar pozwanej nie było (k. 71).

Bezzasadny okazał się także zarzut pozwanej naruszenia art. 320 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie.

Zgodnie z powyższym przepisem, w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. W niniejszej sprawie brak jest szczególnych okoliczności, które uzasadniałyby rozłożenie zasądzonego w wyroku świadczenia na raty w oparciu o wymienioną normę. Za taką okoliczność nie mogą być uznane same niepowodzenia działalności gospodarczej pozwanej, w szczególności ponoszenie przez nią strat z tej działalności.

Jest to naturalny skutek ryzyka gospodarczego, a apelująca nie powołuje się na żadne nadzwyczajne okoliczności np. siłę wyższą, które skutkowały tymi niepowodzeniami.

Poza tym, jak trafnie wskazał Sąd Okręgowy, postępowanie dowodowe wykazało, że pozwana nie wyrażała woli zawarcia porozumienia z powodem dotyczącego spłaty należności, nie kontaktowała się z nim, ani nie reagowała na wezwanie do zapłaty. Nadto powód oczekuje zapłaty ceny za sprzedany pozwanej towar począwszy od października 2012 r., tymczasem nie tylko należności nie otrzymał, ale dodatkowo zmuszony był wyłożyć środki finansowe na dochodzenie ich przed sądem.

Zatem mając na uwadze postawę pozwanej zarówno przed jak i w trakcie procesu sądowego uwzględnienie jej wniosku o rozłożenie zasądzonej w wyroku należności na raty prowadziły do nieuzasadnionego pokrzywdzenia powoda.

Inna rzeczą jest, że skarżąca nie próbowała nawet wykazywać, że byłaby w stanie uiszczać systematycznie jakiegokolwiek raty, tym bardziej w racjonalnej ekonomicznie wysokości.

Wobec tego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanej jako bezzasadną (pkt 1).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 7 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490) i z tego tytułu zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (pkt 2).

/-/B. Wysocki /-/E. Staniszevska /-/ M. Mazurkiewicz-Talaga